

Soudkyně Šimáčková promluvila o pandemických restrikcích, o všech nezákonnostech a fatálních pochybeních vlády. Ústavní soud byl ke škodícím úředníkům až neskutečně shovívavý a benevolentní...

- CZ24 News | 14. srpna 2021

ČESKO: Ústavní soud byl k nařízením vlády na počátku epidemie benevolentní a během nouzového stavu se i samotní soudci snažili za vládu a ministerstva hledat odůvodnění jednotlivých jejích opatření, přesto však již u některých restrikcí začali tápat. „Obchody s dětskou obuví byly měsíce zavřené, ale květinářství byla otevřená po celou dobu nouzového stavu,“ jmenovala příkladem v Interview ČT24 ústavní soudkyně Kateřina Šimáčková a podotkla, že kupříkladu u výčtu otevřených živností, a těch, které byly zakázané, se vysvětlení hledalo leckdy velice těžko. Nepochopitelné restrikce, jejichž smysl neznali ani samotní soudci, dle ní přispěly k tomu, že pak byly těžko vymahatelné u veřejnosti.

Šimáčková souhlasí se zprávou o soudnictví, že se pandemická situace v Česku příliš nedotkla české justice, upozornila, že se soudnictví v mnoha ohledech posunulo a soudy v Česku našly, jak mohou pracovat i během covidu-19.

Ne vše je ale růžové, ústavní soudkyně uznává, že například v trestním právu je množství klíčků, které podle ní mohou pomoci určitým lidem, kteří si mohou dovolit špičkové obhájce. Dle ní by tak trestní právo potřebovalo určité zjednodušení, které by takovému chování dokázalo více zamezit bez omezení práv jednotlivých stran.

K chování vlády premiéra Andreje Babiše (ANO), jež se svými mnohými protiprávními nařízeními nespočetněkrát narazila u soudu, Šimáčková říká, že se Ústavní soud na začátku epidemie stavěl k jednotlivým restrikcím benevolentně, byť některá protiústavní nezákonná opatření musel zrušit.

V době platnosti pandemického zákona pak posuzování vládních nařízení přešlo pod Nejvyšší správní soud, a ten již tolik benevolentní nebyl. „Zejména proto, že právní úprava je mnohem přísnější. Vláda má mnohem více zákonných omezení, jak to také Parlament při přijímání pandemického zákona chtěl...“ podotýká ústavní soudkyně, že soud musí postupovat dle zákona, a nezákonné restrikce musí rušit.

Soudkyně poukázala, že pro přijetí a respektování nařízení společností by měla být dobře odůvodněná, tak, aby veřejnost věděla, jaký mají smysl. Vláda však častokrát chrlila opatření bez toho, aby se vůbec snažila je odůvodnit, a tak prý dokonce odůvodnění hledal na počátku epidemie za vládu samotný Ústavní soud. V situaci, kdy vláda nechala otevřené některé živnosti, a jiné ne, však i ústavní soudci začali tápat. „Obchody s dětskou obuví byly měsíce zavřené, ale květinářství byla otevřená po celou dobu nouzového stavu,“ jmenovala s tím, že soudci nedohledali odůvodnění, proč tomu tak bylo, což dle ní vedlo k těžkému vymáhání podobných nepochopitelných restrikcí u veřejnosti.

Šimáčková hodnotí, že jednotliví čeští úředníci za své chyby příliš nemohou, jelikož sami neměli dostatečně nastaveno, jak v této situaci jednat; ukázala, že ve státech, kde k podobným problémům nedocházelo, totiž vlády svěřily problematiku expertním institucím, které byly připraveny již před epidemií. Táže se tak, zdali není chyba spíše v tom, že vláda, a potažmo i veřejná správa, není na krizové situace nedostatečně připravena.

Vyjádřila se i k výroku, který vyřkl Petr Arenberger, čtvrtý ministr zdravotnictví během koronavirové pandemie. „Právníci nás u soudu do tří týdnů asi spláchnou s tím, že nemáme nic omezovat. Nejspíš to dopadne v náš neprospěch, jak už jsme zvyklí. Jsme si toho vědomi, ale chtěli jsme to alespoň oddálit, uvažujeme jako lékaři, a ne jako právníci,“ řekl v první polovině letošního roku ministr, který mluvil o nezákonných opatřeních se slovy, že se počká, až je „shodí soud“.

Jmenovala, že silně bylo omezeno například právo na vzdělání, a soudy sice chtějí chránit zdraví občanů a váží kromě práva i ochranu veřejného zdraví, nicméně je povinností Nejvyššího správního soudu zasáhnout, když je státní správou porušováno právo.